

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kystsikring og habitatvurdering

Miljøstyrelsen, Arter og
Naturbeskyttelse

Hanne Lise Koed, biolog
Sepideh Bashari, jurist

Vurderinger af planer og projekter, habitatdirektivet art. 6.3

Der må ikke vedtages planer eller iværksættes projekter, der kan skade et Natura 2000-områdes integritet.

I dansk ret er habitatdirektivets art. 6, stk. 3, implementeret i habitatbekendtgørelsens § 6 og i en række sektorlove- og bekendtgørelser (**bl.a. kysthabitatbekendtgørelsen**), der regulerer vedtagelse, godkendelse m.v. af planer og projekter, der kan påvirke det fysiske miljø.

Vurderinger af planer og projekter, habitatdirektivet art. 6.3

Væsentlighedsvurdering

- Formål: at vurdere, om en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt, og dermed om en konsekvensvurdering skal udarbejdes.
- Forsigtighedsprincippet og kumulative effekter

Konsekvensvurdering

- Hvis væsentlighedsvurderingens konklusion er, at det ikke kan udelukkes, at en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætning væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.
- Opnå vished for, at planen/projektet ikke har skadelige virkninger for Natura 2000-områdets integritet.
- Bedste tilgængelige videnskabelige viden på området
- Forsigtighedsprincippet og kumulative effekter

Vurderinger af planer og projekter, habitatdirektivet art. 6.3

Konsekvensvurdering – fortsat

Ad.”Bedste videnskabelige viden”:

EU-domspraksis, bl.a. C-127/02 (Muslingedommen), C-404/09, (Kommissionen mod Spanien), C-43/10 (Grækenland), C-258/11, (Sweetman-dommen)

Ikke muligt at give en udtømmende liste over kravene til en vurderingen.

Alle relevante aspekter af en plan eller et projekt beskrives med hensyn til den effekt, de har på det berørte Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag.

Alle tidsmæssige faser af en plan eller projekt, eksempelvis mulige skadevirkninger både i en anlæggsfase og i en driftsfase.

Vurderinger af planer og projekter, habitatdirektivet art. 6.3

Konsekvensvurdering – fortsat

Ved at indarbejde eller undersøge mulige alternative løsninger og afhjælpende foranstaltninger kan myndigheden i nogle tilfælde sikre, at en plan eller projekt ikke vil skade et Natura 2000-områdets integritet.

Konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse.

Konsekvensvurderingen skal være begrundet, så det fremgår, hvad der ligger til grund for myndighedens afgørelse. Det er ikke tilstrækkeligt blot at medtage en konklusion fra en vurdering af en plan eller projekt uden nærmere argumentation eller redegørelse.

Fravigelse, habitatdirektivets artikel 6, stk. 4

Fravigelse - følgende betingelser skal være opfyldt:

- Bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af økonomisk eller social art
- Ingen alternativer
- Kompensationsforanstaltninger

Miljøministeriet underretter EU-Kommissionen herom, hvis ingen prioriterede naturtyper

Myndigheden skal indhente udtalelse fra Miljøministeriet

Når tale om prioriterede arter og naturtyper, er fravigelse kun mulig, når:

- bydende nødvendige hensyn til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed eller væsentlige gavnlige virkninger på miljøet
- eller efter udtalelse fra EU-Kommissionen - af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser

Fravigelse, habitatdirektivets artikel 6, stk. 4

Fravigelse - fortsat:

Ad. Bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af økonomisk eller social art

Habitatdirektivet har ikke præcise definitioner på, hvad der kan betragtes som bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Typisk store nationale anlægsprojekter (motorveje, lufthavne, broer, vindmøller)

Eksempler: Jyllinge Nordmark/Roskilde Kommune. Fjordforbindelsen ved Frederikssund (Kronprinsesse Marys bro)/Vejdirektoratet.

Fravigelse, habitatdirektivets artikel 6, stk. 4

Fravigelse - fortsat:

Ad. Ingen alternativer:

Alle alternative løsninger skal vurderes ligeværdigt i forhold til det ansøgte projekt. I vurderingsfasen og ved sammenligningen af alternative løsninger må omkostninger ikke være den eneste afgørende faktor ved valg af alternative løsninger.

Tage stilling til, om en alternativ løsning skal anvendes i stedet for den oprindelige plan eller det oprindelige projekt.

Hvis der er flere alternative løsninger, har myndigheden en pligt til at vælge den alternative løsning, der er mindst indgribende i forhold til Natura 2000-området.

Fravigelse, habitatdirektivets artikel 6, stk. 4

Fravigelse - fortsat:

Ad. Kompenserende foranstaltninger:

Formål: Opveje en skade.

Eksempler: at genskabe eller forbedre en naturtype, eller at ændre et områdes afgrænsning og eventuelt at inddrage erstatningsarealer.

Kompensationen skal ske så tæt på skaden som muligt.

Overkompensation og som udgangspunkt skal der overkompenseres i større skala, hvis der er usikkerhed om virkningen af de kompenserende foranstaltninger.

Bilag IV-arter, habitatdirektivets artikel 12 stk. 1 og 16 stk. 1

- Artikel 12, stk. 1: For Bilag IV-arter er der forbud mod forsætlig indfangning og drab, forsætlig forstyrrelse, forsætlig ødelæggelse og indsamling af æg (litra a-c), samt mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder (litra e)
- Artikel 16, stk. 1: Forbudsbestemmelserne i artikel 12 kan under specifikke omstændigheder fraviges, hvis der ikke findes andre brugbare løsninger og fravigelse ikke hindre opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus
- Ved et yngle- eller rasteområde forstås en samling ("netværk") af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster
- Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet af netværket af lokaliteter kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil
- Hvis et yngle- eller rasteområde som følge af afværgeforanstaltninger kan opretholde mindst samme størrelse og have mindst samme kvalitet for de relevante arter, er der ikke behov for en fravigelse i medfør af artikel 16
- Forsigtighedsprincippet gælder også for Bilag IV-arter

Bilag IV-arter, vurdering efter habitatdirektivets artikel 12

Skærpet praksis

- Såfremt der beskadiges/fældes/fjernes en del af artens levested, skal denne del altid erstattes minimum "en til en", for at den økologiske funktionalitet er opretholdt (EU-kommissionens vejledning, 19/06806 Baltic Pipe)
- Levesteds- (og individs)beskyttelsen er ikke afhængig af artens bevaringsstatus eller om der er øvrige levesteder i nærheden.
 - *først når vi er ude i en fravigelse*
 - *Skydaskogan (C-473/19 og C-474/19), Bialowieska-dom (C-441/17)*
- Strengere krav til at kende sit projekt godt, og at der er udført tilstrækkelige undersøgelser. Bl.a. Baltic Pipe

Bilag IV-arter, habitatdirektivets artikel 12

Krav til undersøgelser

- Det er ikke tilstrækkeligt kun at se på registreringer. Der skal udføres undersøgelser så man ved hvad man skal erstatte eller afværge.
- Undersøgelserne skal være udført på de rigtige tidspunkter på året, jf. forvaltningsplaner eller tekniske anvisninger
- Hvis der ikke kan udføres tilstrækkelige undersøgelser til at udelukke at et område er et yngle- eller raste område for en bilag IV art, skal der handles ud fra et **forsigtighedsprincip**, hvor området betragtes som sådan.
- Hvis der anvendes data fra tidligere undersøgelser, så skal det godtgøres, at data fortsat er validt.

Opsummering for Bilag IV-arter

Kend dit projekt - udfør tilstrækkelige undersøgelser

En beskadigelse af et yngle- eller rasteområde skal erstattes 1:1 ud fra en artsspecifik tilgang – og artens bevaringsstatus kan ikke tages i betragtning

Hvis et levested ødelægges, skal man kende omfanget af skaden, og kunne vurdere om afværgeforanstaltninger stiller tilstrækkelig sikkerhed for at den økologiske funktionalitet opretholdes.

Hvis du vil vide mere...

Habitatdirektivet:

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:DA:HTML>

Habitatbekendtgørelsen:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2091>

Habitatvejledningen:

<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2020/12/978-87-7038-248-9.pdf>

Kysthabitatbekendtgørelsen:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/654>

Vejledning om fravigelsesprocessen ved vurdering af kystbeskyttelsesprojekters påvirkninger af Natura 2000-områder og bilag IV-arter:

<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2021/10023>

Spørgsmål?

Og tak for i dag!

